

Sygn. akt III U 275/14

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 marca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Przemyślu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Anna Kicman

Protokolant st. sekr. sądowy Katarzyna Maziarczyk - Kotwica

po rozpoznaniu w dniu 10 marca 2014 r. w Przemyślu

na rozprawie

sprawy Z. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.

o emeryturę

na skutek odwołania Z. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R.

z dnia 10 stycznia 2014 r., **znak:** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy Z. W. prawo do emerytury, począwszy od dnia 1 grudnia 2013 r.

Sygn. akt III U 275/13

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 10 marca 2014 r.

Decyzją z dnia 10 stycznia 2014 r., znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił wnioskodawcy Z. W. przyznania emerytury.

W podstawie prawnej powołano art. 114 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych

(Dz. U. z 2013 poz. 1440 ze zm.) oraz rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

W uzasadnieniu podkreślono, że ponieważ wnioskodawca nie przedłożył żadnych nowych dowodów mających wpływ na przyznanie świadczenia w związku z wykonywaniem pracy w szczególnych warunkach, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy – brak podstaw prawnych do przyznania emerytury.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył wnioskodawca Z. W..

Na uzasadnienie swojego stanowiska wnioskodawca podał, że zaskarżona decyzja jest dla niego krzywdząca i nie potwierdza prawdziwych informacji o wykonywaniu przez niego pracy w szczególnych warunkach. Podał, że pracował od 12 lipca 1971 r., a praca jego wykonywana była w szczególnych warunkach. Na potwierdzenie charakteru zatrudnienia powołał się na zeznania świadków.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. wniósł o jego oddalenie.

W uzasadnieniu organ rentowy podniósł, że 31 października 2013 r. ZUS wydał decyzję odmawiającą prawa do emerytury w obniżonym wieku,

w której stwierdził, że okres pracy w Spółdzielni (...) od 8 kwietnia 1972 r. do 31 grudnia 1998 r. nie został uwzględniony, jako staż

w szczególnych warunkach (26 lat i 3 miesiące), ponieważ nie przedłożono świadectwa pracy w szczególnych warunkach, ani kopii akt osobowych po zlikwidowanym zakładzie pracy. Ponieważ wnioskodawca nie osiągnął powszechnego wieku emerytalnego, organ rentowy rozpatrzył wniosek

w oparciu o zapisy art. 184 w związku z art. 32 ustawy o emeryturach

i rentach z FUS oraz § 4 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub

w szczególnym charakterze. Dodatkowo powołano § 1 i 2 wyżej wymienionego rozporządzenia i wskazano, że jedynie prawidłowo wystawione świadectwo – nie budzące wątpliwości co do treści lub inny dokument wystawiony przez pracodawcę (jednoznacznie potwierdzający pracę w warunkach szczególnych) może stanowić wiarygodny dla ZUS dowód na okoliczność pracy

w warunkach szczególnych. Ponadto stwierdzono, że wnioskodawca spełnił warunek wieku w dniu (...) osiągnął 60 lat, nie przystąpił do OFE, osiągnął staż co najmniej 25 lat okresów składkowych

i nieskładkowych na dzień 1 stycznia 1999 r. Natomiast spornym w sprawie jest staż pracy w warunkach szczególnych.

Wnioskodawca nie przedłożył świadectwa pracy w szczególnych warunkach na potwierdzenie wykonywania takiej pracy, natomiast w aktach zalegają ogólne świadectwa pracy, z których wynika, że w okresie od 12 lipca 1971 r. do 31 sierpnia 2002 r. zatrudniony był w pełnym wymiarze na stanowiskach pomocnik w dz. maszyn topor., składacz ręczny (od 8 kwietnia 1972 r.), preparator wyrobów introligatorskich od 1 lipca 1994 r. Ponadto w punkcie 8 świadectwa pracodawca stwierdził, że wnioskodawca wykonywał pracę w szczególnych warunkach - od 8 kwietnia 1972 r. do 30 czerwca 1994 r. składacz ręczny, od 1 lipca 1994 r. do 31 sierpnia 2002 r. preparator wyrobów introligatorskich. Stwierdził ponadto, że są to prace wykazu A, Działu XI rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. – przemysł poligraficzny.

Z dokumentów pochodzących od pracodawcy nie wynika, jaki rodzaj pracy wykonywał wnioskodawca oraz czy prace te wykonywane były stale

i w pełnym wymiarze czasu pracy. W rozporządzeniu Rady Ministrów

z 7 lutego 1983 r. nie występują prace określane przez pracodawcę jako składacz ręczny i preparator wyrobów introligatorskich. Ponieważ brak jest jakichkolwiek informacji w oparciu o przedłożone dokumenty, jaki rodzaj pracy wykonywał wnioskodawca, dlatego nie jest możliwa ocena wykonywanych zadań w kontekście zatrudnienia w szczególnych warunkach. Dodatkowo wyjaśniono, że wraz z wnioskiem o emeryturę złożonym 18 grudnia 2013 r. wnioskodawca przedłożył pismo przechowawcy akt osobowych, który stwierdził, że w aktach osobowych brak jest dokumentów poświadczających zatrudnienie wnioskodawcy w szczególnych warunkach. Biorąc to pod uwagę należało po raz kolejny odmówić prawa do emerytury w obniżonym wieku.

Sąd Okręgowy w Przemyśle – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca Z. W., ur. (...), w dniu 17 września 2013 r. złożył wniosek o emeryturę, zaznaczając w nim, iż nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

W aktach organu rentowego zalega dokumentacja potwierdzająca przebieg zatrudnienia wnioskodawcy, a to: świadectwo pracy z dnia 31 sierpnia 2002 r. wystawione przez likwidatora Spółdzielni (...) w Likwidacji Zakład Pracy (...) w P., z którego wynika,

że wnioskodawca był zatrudniony w Spółdzielni (...)

w P. w okresie od 12 lipca 1971 r. do 31 sierpnia 2002 r., na pełny etat. W okresie zatrudnienia pracownik wykonywał pracę: pomocnik ogólnowydziałowy w typografii, składacz ręczny – nauka zawodu, składacz ręczny (Zecernia), prep. wyr. introligatorskich – pakowacz. Ponadto

w punkcie 8 świadectwa pracy wskazano, że wnioskodawca wykonywał pracę w szczególnych warunkach jako składacz ręczny od 8 kwietnia 1972 r. do 30 czerwca 1994 r. oraz prep. wyr. introligatorskich – pakowacz od 1 lipca 1994 r. do 31 sierpnia 2002 r. Są to prace wymienione w Dziale XI, Wykazu A – Przemysł poligraficzny rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r.

Na podstawie całości zgromadzonej w aktach rentowych dokumentacji, decyzją z dnia 31 października 2013 r. znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił wnioskodawcy przyznania emerytury, ponieważ nie został udowodniony 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Zakład przyjął za udowodnione na dzień 1 stycznia 1999 r. okresy nieskładkowe w wymiarze 5 miesięcy i 26 dni; składkowe – 26 lat, 11 miesięcy i 26 dni; łącznie 27 lat, 5 miesięcy i 22 dni. ZUS nie uznał zatrudnienia w szczególnych warunkach od 8 kwietnia 1972 r. do 31 grudnia 1998 r., tj. 26 lat i 3 miesiące w Spółdzielni (...) w P..

Dowód – akta emerytalne wnioskodawcy:

- wniosek emerytalny z dnia 17.09.2013 r.,

- świadectwo pracy z dnia 31.08.2002 r. wystawione przez likwidatora Spółdzielni (...) w Likwidacji Zakład Pracy (...) w P.,

- decyzja ZUS z dnia 31.10.2013 r.

W dniu 18 grudnia 2013 r. wnioskodawca złożył ponownie wniosek o emeryturę. Do wniosku dołączył pismo(...)

w W. (...) w M.,

w którym poinformowano w szczególności wnioskodawcę, że w dokumentacji ze Spółdzielni (...) w P. przekazanej do Archiwum odnaleziono akta osobowe na nazwisko W. Z.. Teczka zawiera kopię świadectwa pracy za okres zatrudnienia od 12 lipca 1971 r. do 31 sierpnia 2002 r. Nie przekazano do archiwum dokumentacji płacowej na nazwisko wnioskodawcy. Brak jest natomiast dokumentów wskazujących, iż pracodawca stwierdził zatrudnienie w warunkach szczególnych.

W rezultacie ZUS wydał zaskarżoną decyzję z dnia 10 stycznia 2014 r.

Dowód – akta emerytalne wnioskodawcy:

- wniosek emerytalny z dnia 18.12.2013 r.,

- pismo(...) w W. (...)

(...)w M. z dnia 3.12.2013 r.,

- zaskarżona decyzja ZUS z dnia 10.01.2014 r.

Sąd ustalił nadto, że wnioskodawca Z. W. został zatrudniony w Spółdzielni (...) w P. w dniu 12 lipca 1972 r. w celu przysposobienia zawodowego i przyuczenia do wykonywania określonej pracy w Spółdzielni jako pomoc w dziale maszyn typograficznych. Czas przygotowania zawodowego wynosił 3 miesiące. Po dokonaniu analizy rezultatów nauki

Zespół (...) przy Spółdzielni (...) w P. wyraził zgodę, aby Z. W. był zatrudniony od dnia 12 października 1971 r. w Spółdzielni na normalnych warunkach w charakterze pomocy w dziale maszyn typograficznych.

Od dnia 8 kwietnia 1972 r. wnioskodawca pracował jako zecer, początkowo przyuczając się do wykonywania tego zawodu, a od 21 października 1976 r. pracując już samodzielnie. Praca jego polegała na składaniu ręcznym różnych składów formularzy. Zecer składał wiersze z pojedynczych czcionek. Później te gotowe składy – kolumny były wykorzystywane do druku na maszynach typograficznych i z nich powstawały gazety, broszury, książki. Każda składana czcionka zawierała cynę i ołów.

Na tym stanowisku wnioskodawca pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Od dnia 1 lipca 1994 r. wnioskodawca został przeniesiony do pracy w charakterze preparatora wyrobów introligatorskich – pakowacza i tam pracował do końca trwania stosunku pracy.

Dowód:

- akta osobowe wnioskodawcy z okresu zatrudnienia w Spółdzielni (...) w P.,
- zeznania świadka E. B.,
- zeznania świadka F. C.,
- przesłuchanie wnioskodawcy.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zgromadzonych w aktach rentowych, aktach osobowych wnioskodawcy, których domniemanie prawdziwości wynika z art. 244 i nast. k.p.c., a ponadto ich wiarygodność nie została obalona przez żadną ze stron.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków E. B. i F. C., a ponadto zeznaniom wnioskodawcy Z. W., jako logicznym, spójnym, wzajemnie się uzupełniającym. Wynika z nich jednoznacznie, w jakim charakterze i przy jakich pracach był zatrudniony wnioskodawca w spornym okresie w Spółdzielni (...) w P.. Natomiast ustalenia w zakresie dat zatrudnienia Sąd ustalał na podstawie dokumentacji, mając na uwadze znaczny upływ czasu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy Z. W. należy uznać za uzasadnione.

Na podstawie art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 1440 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2 art. 184).

Zgodnie z art. 32 ust. 1 powołanej wyżej ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2 i 3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 ust. 2 i 3.

Przy ustalaniu okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze nie uwzględnia się: okresów niewykonywania pracy, za które pracownik otrzymał po dniu 14 listopada 1991 r. wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (art. 32 ust. 1a pkt 1).

Dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ust. 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia (art. 32 ust. 2).

Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych (ust. 4 art. 32).

Przepisy dotychczasowe to rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) - pracownik, który wykonywał pracę w szczególnych warunkach określonych w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeśli osiągnął wiek emerytalny wynoszący 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Ponadto według § 2 ust. 1 cyt. rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

W myśl § 3 powołanego rozporządzenia za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej "wymaganym okresem zatrudnienia", uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia.

Istotą sporu w niniejszej sprawie była kwestia ustalenia, czy wnioskodawca był zatrudniony, co najmniej 15 lat w warunkach szczególnych.

Z akt sprawy wynika, że ZUS nie kwestionował spełnienia przez wnioskodawcę innych warunków niezbędnych do nabycia prawa

do emerytury na podstawie wyżej powołanych przepisów, a więc ukończenia 60 roku życia w dniu (...) uzyskania ogólnego stażu pracy w wymiarze 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych na dzień 1 stycznia 1999 r. oraz nie przystąpienia do OFE.

Organ rentowy uznał, że wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 r. legitymuje się stażem ubezpieczeniowym w wymiarze: okresy nieskładkowe – 5 miesięcy i 26 dni; składkowe – 26 lat, 11 miesięcy i 26 dni; łącznie 27 lat, 5 miesięcy i 22 dni.

Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe wykazało, że Z. W. był zatrudniony w szczególnych warunkach w Spółdzielni (...) w P. w okresie od 8 kwietnia 1972 r. do 30 czerwca 1994 r., stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku składacza ręcznego.

Wskazane wyżej stanowisko wymienione zostało w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) w wykazie A, Dziale XI – „W przemyśle poligraficznym”, poz. 1 – Produkcja oraz obróbka materiału zecerskiego i form drukowych ze stopu drukarskiego” oraz w załączniku nr 1 do uchwały nr 106 Zarządu Centralnego Związku Spółdzielni (...)

z dnia 20 lipca 1983 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w jednostkach organizacyjnych spółdzielczości inwalidów

w wykazie A, Dziale XI, poz. 1, pkt 1 - „składacz ręczny”.

Podkreślić należy, iż w postępowaniu wszczętym odwołaniem od decyzji organu rentowego Sąd kieruje się regułami dowodzenia określonymi w art. 227-309 k.p.c., zwłaszcza że w przepisach regulujących postępowanie

w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych (art. 477⁸ i nast. k.p.c.) nie ma jakichkolwiek odrębności lub ograniczeń. Przeciwnie, art. 473 § 1 k.p.c. stanowi, że w sprawach z tego zakresu nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i z przesłuchania stron, co oznacza, że fakty, od których uzależnione jest prawo do emerytury

i renty oraz wysokość tych świadczeń, mogą być wykazywane wszelkimi środkami dowodowymi, w tym także zeznaniami świadków i stron.

Z poczynionych wyżej ustaleń wynika, że wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 r. wykazał łącznie ponad 15 lat pracy w warunkach szczególnych, a tym samym spełnił wszystkie przesłanki niezbędne do przyznania mu prawa do emerytury w świetle wyżej powołanych przepisów.

Zgodnie z art. 129 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r.

o emeryturach i rentach z FUS, świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca,

w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c.

w związku z powołanymi wyżej przepisami prawa orzeczono, jak w sentencji wyroku.